

Koordinátor dobrovolníků (kód: 75-006-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Pedagogika, učitelství a sociální péče (kód: 75)
Týká se povolání:	
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Analýza přínosu zapojení dobrovolníků	4
Tvorba struktury činností dobrovolníků v organizaci, určování jejich pravomocí a odpovědnosti za příslušné oblasti	4
Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci	4
Aplikace managementu dobrovolnictví	5
Evaluaace dobrovolnictví v organizaci	4
Zajišťování vícezdrojového financování organizace/projektu	4
Zajišťování marketingu a vztahů s veřejností	3
Individuální řízení dobrovolníků, jejich motivace, rozvoj a oceňování	5
Dodržování bezpečnosti a hygieny práce pro potřeby koordinátora dobrovolníků	4
Orientace v organizačních, administrativních a právních aspektech dobrovolnictví	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 24.10.2014

Kritéria a způsoby hodnocení

Analýza přínosu zapojení dobrovolníků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit obecně smysl a cíl dobrovolnictví z hlediska potřeb organizace	Ústní ověření
b) Sestavit analýzu potřebnosti dobrovolníků v dané organizaci	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyhodnotit analýzu potřeb dobrovolnické práce v organizaci, na jejím základě vyvodit důsledky a naplánovat následné kroky	Praktické předvedení
d) Definovat možné bariéry rozvoje dobrovolnictví v dané organizaci	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba struktury činností dobrovolníků v organizaci, určování jejich pravomocí a odpovědnosti za příslušné oblasti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit pozici dobrovolníka v systému provozních procesů v cílové organizaci a definovat míru a způsoby spolupráce se zaměstnanci cílové organizace	Ústní ověření
b) Charakterizovat potřebné znalosti, dovednosti a měkké kompetence dobrovolníků s ohledem na specifikum vykonávané činnosti v organizaci/cích	Písemné ověření
c) Stanovit postup a kritéria výběru dobrovolníků s ohledem na typ vykonávané činnosti	Praktické předvedení
d) Definovat práva a povinnosti dobrovolníků v souvislosti s vykonávanými činnostmi v organizaci	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout dobrovolnický program dle osnovy managementu dobrovolnictví	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Sestavit a vysvětlit roční harmonogram dobrovolnictví na základě vybraného dobrovolnického programu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Sestavit plán vzdělávání dobrovolníků s ohledem na vykonávanou činnost a případné metodické požadavky k ní vztahované	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat personální a materiálně technické zabezpečení vzdělávacích aktivit dobrovolníků s ohledem na charakter jejich činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vysvětlit rozdíl mezi vysílající a přijímající organizací a principy jejich fungování	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace managementu dobrovolnictví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Představit základní principy managementu obecně, i managementu dobrovolníků a způsob práce s rizikovými faktory v dobrovolnickém programu	Písemné ověření
b) Popsat roli koordinátora a dobrovolníka z hlediska legislativy	Písemné ověření
c) Vysvětlit postavení a roli koordinátora dobrovolníků v týmu managementu organizace	Ústní ověření
d) Předvést komunikaci s klienty, v týmu dobrovolníků, se spoluzaměstnanci, managementem, veřejností, médii apod. při řešení modelových situací	Praktické předvedení
e) Vysvětlit principy, význam a přínos supervize koordinátora dobrovolníků i supervize dobrovolníků samotných	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Evaluace dobrovolnictví v organizaci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat možné způsoby evaluace dobrovolnického programu a uvést jejich využití	Písemné ověření
b) Sestavit osnovu evaluačního rozhovoru nebo evaluačního dotazníku pro jednotlivé cílové skupiny dobrovolnického programu	Praktické předvedení
c) Sestavit plán vyhodnocení dobrovolnické činnosti v organizaci a nastavení následných kroků pro další období	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování vícezdrojového financování organizace/projektu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit možné způsoby financování dobrovolnického programu	Ústní ověření
b) Vysvětlit vícezdrojové financování, kofinancování a spoluúčast organizace na dobrovolnickém projektu	Ústní ověření
c) Představit základní principy fundraisingu se zaměřením na dobrovolnický sektor včetně aktivní práce s dotačními tituly	Ústní ověření
d) Vytvořit rámcový rozpočet dobrovolnického programu v organizaci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování marketingu a vztahů s veřejností

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a charakterizovat metody propagace dobrovolnictví	Písemné a ústní ověření
b) Připravit leták na dané téma s ohledem na cílovou skupinu	Praktické předvedení
c) Charakterizovat základní prvky tiskové zprávy s ohledem na způsoby jejího využití a uvést možnosti jejího využití	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Individuální řízení dobrovolníků, jejich motivace, rozvoj a oceňování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést úvodní rozhovor s dobrovolníkem	Praktické předvedení
b) Charakterizovat možné způsoby měření kompetencí dobrovolníků a sebehodnocení s ohledem na cílovou skupinu a charakter činnosti	Písemné a ústní ověření
c) Popsat přípravu individuálního plánu rozvoje dobrovolníka s ohledem na cílovou skupinu a charakter činnosti	Ústní ověření
d) Charakterizovat možné způsoby oceňování dobrovolníků s ohledem na charakter jejich činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Sestavit referenční dopis dobrovolníkovi pro výhodnější uplatnění na trhu práce	Praktické předvedení
f) Vysvětlit význam a rozdíl mezi intervizí a supervizí, a uvést jejich možnosti a formy využití v domovské organizaci	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování bezpečnosti a hygieny práce pro potřeby koordinátora dobrovolníků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat rizika vyplývající z charakteru dobrovolnické činnosti a uvést způsoby jejich předcházení ve vztahu ke klientům, dobrovolníkům i organizaci	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Uvést práva a povinnosti dobrovolníků ve vztahu k BOZP	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v organizačních, administrativních a právních aspektech dobrovolnictví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést a charakterizovat dokumentaci dobrovolnického programu dle charakteru činnosti v návaznosti na sestavenou osnovu managementu dobrovolnictví	Písemné a ústní ověření
b) Uvést pravidla platná pro ochranu osobních údajů dle platné legislativy	Ústní ověření
c) Uvést principy legislativního zakotvení dobrovolnictví v českém zákonodárství s ohledem na rezortní předpisy a základní kontext dobrovolnictví v České republice	Ústní ověření
d) Popsat základní dobrovolnické externí a interní modely, vhodnost jejich použití, výhody a nevýhody, a uvést možné zdroje pojednávající o dobrovolnictví	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Uchazeč zpracuje předem písemně osnovu managementu dobrovolnictví ve vybrané/zadané organizaci. Osnovu uchazeč zpracuje na základě svého návrhu konkrétní organizace/projektu, nebo mu autorizovaná osoba určí po vzájemné dohodě jiný model organizace/projektu. Autorizovaná osoba tento model zadá minimálně 1 měsíc před dnem konání zkoušky a uchazeč zpracovanou osnovu managementu dobrovolnictví odevzdá autorizované osobě v písemné a elektronické podobě minimálně 7 dní před dnem konání zkoušky. Tuto osnovu managementu dobrovolnictví uchazeč u zkoušky obhájí a bude ji prezentovat. K obhajobě si za tímto účelem připraví elektronickou prezentaci. Autorizovaná osoba při hodnocení zkoušky přihledne i k úrovni prezentačních dovedností.

Osnova managementu dobrovolnictví obsahuje tyto náležitosti:

- 1) monitoring organizace se zaměřením na potřeby podpory dobrovolnické práce
  - zhodnocení dosavadní dobrovolné činnosti
  - mapování „motivace organizace“ k přijetí dobrovolníků
  - vyhledání a výběr možných činností pro dobrovolníky
  - vyhodnocení rizik činností dobrovolníků z hlediska organizace, klientů i dobrovolníků
- 2) zpracování projektu zařazení dobrovolníků do organizace z hlediska
  - vedení organizace, profesionálních zaměstnanců, klientů organizace
  - možných „zdrojů“ dobrovolníků, jejich potřebných vlastností a přípravy
- 3) zpracování ročního harmonogramu práce s dobrovolníky z hlediska cyklů činnosti organizace i dobrovolníků, který obsahuje zejména položky:
  - a) kdy, termíny, cca po měsících;
  - b) co, popis aktivit programu;
  - c) kdo realizuje či odpovídá;
- 4) vlastní práce s dobrovolníky
  - koordinátor dobrovolníků, jeho role, výcvik a supervize
  - výběr a výcvik dobrovolníků (plán přípravy vzdělávání dobrovolníků)
  - výběr (metody získávání dobrovolníků s ohledem na jejich možné „zdroje“)
  - výcvik (seznámení dobrovolníků s posláním a činností organizace, s jejími specifiky, základními dokumenty (statut, provozní řád apod.), organizační strukturou a místem a rolí dobrovolníka v organizaci)
  - postupy při zařazování dobrovolníků do činnosti organizace
  - supervize dobrovolné činnosti a jejich důsledků pro organizaci
  - hodnocení činnosti a podpora motivace dobrovolníků
- 5) organizační a právní aspekty dobrovolnictví
  - dohody a další dokumenty uzavírané s dobrovolníky a organizacemi
  - pojištění dobrovolníků
  - dokumentace dobrovolnictví v organizaci (provozní řády, směrnice, ochrana osobních údajů, vykazování dobrovolné činnosti apod.)

Kompetence *Analýza přínosu zapojení dobrovolníků*, kritérium c)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví, zejména dle položek bodu 1) supervize organizace se zaměřením na dobrovolnictví.

Kompetence *Tvorba struktury činností dobrovolníků v organizaci, určování jejich pravomocí a odpovědnosti za příslušné oblasti*, kritérium c)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci*, kritérium a)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci*, kritérium b)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci*, kritérium c)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Plánování a příprava dobrovolnictví v organizaci*, kritérium d)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Aplikace managementu dobrovolnictví*, kritérium c)

- Uchazeč kritérium zodpoví na základě konkrétní vybrané organizace nebo mu autorizovaná osoba zadá po vzájemné dohodě jiný model organizace.

Kompetence *Aplikace managementu dobrovolnictví*, kritérium d)

Příklady modelových situací:

1) klienti:

- potřeboval/a bych dobrovolníky na celý den
- pomůže nám taky s domácími úkoly
- nemohou to být podvodníci, nebudou po mně chtít peníze

2) dobrovolníci:

- nevím, o čem si s klientem povídat
- děti mne neberou vážně, zlobí

3) spoluzaměstnanci:

- mají obavy, že jim dobrovolníci přidělají práci, že se jim budou „plést pod nohy“
- budou jim dobrovolníci pomáhat s úklidem
- chtějí zapojení dobrovolníků do aktivit, které by neměli vykonávat

4) management:

- rozhovor s nadřízeným o výši úvazku koordinátora
- o zakoupení pomůcek pro dobrovolníky

5) veřejnost:

- představení dobrovolnického programu ve škole, v klubu seniorů, v Job klubu pro nezaměstnané

6) média:

- představení dobrovolnického programu do regionálního deníku/rozhlasu/kabelové televize

Kompetence *Evaluaace dobrovolnictví v organizaci*, kritérium b)

- Rozhovor musí definovat přínosy a bariéry dobrovolnické činnosti v konkrétním projektu organizace.
- Uchazeč sestaví na místě.

Kompetence *Zajišťování marketingu a vztahů s veřejností*, kritérium b)

- Uchazeč připraví na místě, pro konkrétní vybranou organizaci nebo dle organizace stanovené autorizovanou osobou.
- Autorizovaná osoba hodnotí především nápaditost, originalitu a vhodnost oslovení cílové skupiny.

Kompetence *Individuální řízení dobrovolníků, jejich motivace, rozvoj a oceňování*, kritérium a)

- Autorizovaná osoba hodnotí zejména schopnost navázání komunikace, získání důvěry, zjištění osobní motivace potenciálního dobrovolníka.
- Dobrovolníka předvádí autorizovaná osoba nebo figurant.
- Osnova úvodního rozhovoru:
  - Jak jste se dozvěděl o této příležitosti?
  - Proč jste přišel právě do této organizace?
  - Jaké jsou Vaše časové možnosti?
  - Jak obvykle trávíte volný čas?
  - Co Vás baví a co umíte/ovládáte?
  - Co byste jako dobrovolník rád dělal?
  - Co víte o klientech/sluzbách organizace, do které přichází?
  - Jaké jsou Vaše nejistoty či obavy z výkonu dobrovolnictví?

Kompetence *Individuální řízení dobrovolníků, jejich motivace, rozvoj a oceňování*, kritérium d)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Dodržování bezpečnosti a hygieny práce pro potřeby koordinátora dobrovolníků*, kritérium a)

- Kritérium se plní na základě osnovy managementu dobrovolnictví.

Kompetence *Orientace v organizačních, administrativních a právních aspektech dobrovolnictví*, kritérium a)

- Uchazeč charakterizuje dokumentaci nutnou pro charakter činnosti, kterou si vybral v návaznosti na sestavenou osnovu managementu dobrovolnictví.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou z nejméně 2 členů, kteří jsou autorizovanou fyzickou osobou s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovaným zástupcem autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat tento požadavek:

- Středoškolské vzdělání s maturitou a minimálně 10 let odborné praxe v organizaci nebo projektu spolupracující s dobrovolníky, včetně účasti v dobrovolnických projektech, a z toho minimálně 5 let odborné praxe v řídicí pozici v organizaci nebo projektu spolupracující s dobrovolníky a zároveň 5 let praxe lektorské činnosti v téže oblasti. Musí být držitelem minimálně dvou osvědčení o absolvování kurzů z oblasti komunikace nebo práce s lidskými zdroji.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- vhodná zkušební místnost s flexibilním uspořádáním stolů a židlí, aby umožňovala frontální zkušební rozhovor i uspořádání židlí při praktických aktivitách v závislosti na hodnocení aktuální kompetence;
- flipchart, sada barevných fixů a psací potřeby (bloky, tužky);
- počítač a prezentační technika, dataprojektor;
- figurant – osoba pro potřeby praktického předvedení vybraných kompetencí

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravil Expertní tým pro volnočasové aktivity dětí a mládeže ustavený a licencovaný pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Národní institut dětí a mládeže MŠMT

Česká rada dětí a mládeže

Hestia, o. s.

Sdružení pracovníků domů dětí a mládeže v ČR, o. s.

Pionýr, o. s.

YMCA v ČR, o. s.

Rada dětí a mládeže kraje Vysočina